

Så det er fuldstændig rigtigt, at de to ting forudsætter hinanden, og derfor var det så vigtigt, at der var et tredje standpunkt, og det var dele af fredsbevægelsen i allerhøjeste grad og spillede derfor også en positiv rolle.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Synes hr. Holger K. Nielsen ikke også, det er bemærkelsesværdigt, at Solidarnosc og andre oppositionsbevægelser i Østeuropa i 1980'erne havde tætte forbindelser til socialistiske partier i Danmark som VS og SF, som jo, ifølge hvad vi tidligere har hørt, skulle have gået Sovjetunionens ærinde, mens der ikke var en sådan forbindelse til dem, der nu råber meget højt om, at de kæmpede aktivt for demokrati i Østeuropa?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Ja, det var jo ganske karakteristisk. Det var jo venstrefløjen, den udogmatiske venstrefløj, den ikkekommunistiske venstrefløj, der havde kontakter til systemkritikere. Det kom jo også frem, da der var nogle systemkritikere, der besatte den danske ambassade i Østtyskland, i 1989 var det, hvor den danske statsræson sagde, at de skulle smides ud, hvilket havde store personlige konsekvenser for dem.

Hvem var det, der råbte op? Hvem var det, der krævede undersøgelser og fik gennemført det? Det var da venstrefløjen, og store dele af fredsbevægelsen var i allerhøjeste grad aktive med hensyn til kontakter til Solidarnosc, til Charter 77, og hvad der var af systemkritiske bevægelser i Østeuropa.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg synes, det er sådan lidt ejendommeligt, at hr. Holger K. Nielsen starter med at sige, at rapporten er interessant og er en vigtig rapport, men samtidig kan vi altså ikke få hr. Holger K. Nielsen til på et eneste centralt punkt at erkende, at hr. Holger K. Nielsen tog fejl, dengang han var med til at lave fodnotepolitikken.

Kl. 16.40

Helt konkret henviser hr. Holger Nielsen til, og det må være hans egen vurdering, at Reagan skulle have ændret politik undervejs. Er det ikke korrekt, at det fremgår helt tydeligt af konklusionerne i rapporten, at det lige præcis var Reagans vedholdende pres, ved bl.a. at gå over til

at udbygge SDI, der førte til, at den kolde krig blev forkortet, fordi det var det, der blotlagde, at Sovjet både teknologisk og økonomisk var os her i den vestlige verden klart underlegen?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er dokumenteret, at Reagan fra ca. 1984 bliver langt mere kritisk over for den konfrontationspolitik, han havde ført, og hr. Svend Aukens beskrivelse af mødet i Reykjavik indikerer jo også det forhold. Derfor er der ikke belæg for, at det var den hårde linje. Det kan have haft en betydning, det udelukker forskerne jo heller ikke, at der har været en lang proces, hvor de sovjetiske generaler og det sovjetiske establishment fandt ud af, at de ikke havde styrke til at vinde den kolde krig. Det vil jeg ikke udelukke.

Det er der, hvor jeg så mener, at det trods alt var alt for risikabelt, hvad der blev kørt i starten af 1980'erne i forhold til, hvad det kunne have udløst, og at det, som virkelig var den udløsende faktor, var de åbninger, der kom fra Vesten, og de interne spændinger, der var i det sovjetiske system.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Ønsker fru Charlotte Antonsen en bemærkning mere? Værsgo.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg synes stadig væk, hr. Holger K. Nielsen taler udenom. Altså, det fremgår jo meget tydeligt, at det netop var opbygningen af SDI, der var med til at knække Sovjetunionen, i hvert fald økonomisk og derefter politisk.

Jeg forstår ikke, at hr. Holger K. ikke benytter lejligheden i dag til at erkende, at SF tog fejl, og sige undskyld. Det så vi hr. Svend Auken gøre for nylig. Dengang Reagan sad som præsident, regnede hr. Svend Auken ham ikke, men i dag må hr. Svend Auken da erkende, at Reagan kom til at spille en stor rolle.

Jeg forstår ikke, at SF ikke, når vi er så langt fremme i tiden, kan se tilbage og sige, at de godt i dag kan se, at det nok havde været klogt at gøre det anderledes. Det får jo mig til at spørge hr. Holger K.: Ville hr. Holger K. gøre det igen? Hr. Holger K. er efter min mening en farlig mand, hvis han ikke engang kan erkende, at der skete så store fejl med fodnotepolitikken, at det må vi aldrig gøre mere.